

Brandweer

Handreiking Brandveiligheid

Kampeerterreinen Zeeland

2007

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding.....	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Doel van deze handreiking.....	3
1.3 Totstandkoming van deze handreiking.....	3
1.4 Implementering van deze handreiking.....	4
1.5 Overgangsregeling.....	4
1.6 Leeswijzer.....	5
Hoofdstuk 2 Wettelijke kaders.....	6
2.1 Inleiding.....	6
2.2 Wet op de openluchtrecreatie.....	6
2.3 Brandweerwet 1985 en Brandbeveiligingsverordening.....	7
2.4 Woningwet, Bouwbesluit en Bouwverordening.....	7
2.6 Wet milieubeheer.....	8
2.7 Verwevenheid brandveiligheid; hoe nu verder?.....	9
2.8 Waarom deze handreiking?.....	10
2.8.1 Varianten.....	10
2.8.2 Wettelijke verankering varianten.....	10
2.8.3 Keuze variant.....	11
Hoofdstuk 3 Brandveiligheidsvoorschriften kampeerterrainen.....	12
Paragraaf I Bereikbaarheid.....	12
Paragraaf II Inrichting terrein.....	12
Paragraaf III Installaties.....	13
Paragraaf IV Gebruiksvoorschriften.....	14
Hoofdstuk 4 Toelichtingen op brandveiligheidsvoorschriften kampeerterrainen.....	18
Paragraaf I Bereikbaarheid.....	18
Paragraaf II Inrichting.....	18
Paragraaf III Installaties.....	21
Paragraaf IV Gebruiksvoorschriften.....	22
Bijlage 1: Definities en termen.....	24
Bijlage 2: Naslagwerken.....	26

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Wie in de provincie Zeeland wil kamperen, kan kiezen uit bijna 200 grotere kampeerterreinen en ruim 300 kleinschalig kamperen (mini-campings).

De verbindingen via de Deltadammen, Zeelandbrug, Oosterscheldekering en Westerscheldetunnel hebben de toeristenstroom sterk doen groeien. De kuststrook met het bijbehorende strand speelt hierbij een bijzondere rol. Bijna overal ligt achter deze stranden een fraaie duinenrij. Naast de kust zijn ook het Veerse Meer, de Grevelingen en de Oosterschelde de grote trekpleisters.

Het toerisme is van grote betekenis voor de Zeeuwse economie. Het toerisme in Zeeland heeft jaarlijks een grote omzet en zorgt voor de werkgelegenheid van vele duizenden personen. Het aantal toeristische overnachtingen ligt tussen de dertien en de veertien miljoen per jaar.

1.2 Doel van deze handreiking

Op het gebied van brandveiligheidsvoorschriften voor kampeerterreinen is Zeeland geen voorloper in Nederland. Een belangrijke reden waarom op het gebied van brandbeveiliging op kampeerterreinen nog weinig is gedaan, is het feit dat er op dit moment geen uniforme wetgeving voor handen is, waarin de brandveiligheidsvoorschriften zijn opgenomen waaraan nieuwe of bestaande kampeerterreinen dienen te voldoen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld bouwwerken waarbij in het Bouwbesluit zeer gedetailleerd is weergegeven waaraan het bouwwerk dient te voldoen. Bovendien zijn de voorschriften ten aanzien van de brandveiligheid in verschillende rechtsgebieden ondergebracht. Hierbij kan gedacht worden aan het Bouwbesluit, de Bouwverordening, de Wet milieubeheer, de Brandbeveiligingsverordening, de Wet op de Openlucht recreatie en de Algemeen plaatselijke verordening. Door het gebrek aan landelijk vastgestelde regels alsmede de versnippering van de brandveiligheidsvoorschriften is het voor exploitanten van kampeerterreinen niet altijd duidelijk hoe alles precies in elkaar zit. Door deze onduidelijkheid kunnen de voorschriften van gemeente tot gemeente verschillen.

Deze handreiking heeft in eerste instantie tot doel brandveiligheidsvoorschriften voor bestaande en nieuwe kampeerterreinen nader te specificeren. De leemte in het ontbreken van specifieke brandveiligheidsvoorschriften voor kampeerterreinen wordt met deze handreiking ondervangen. Bovendien heeft deze handreiking tot doel om alle voorschriften die vanuit verschillende wet- en regelgeving over het kampeerterrein en de bouwwerken op het kampeerterrein worden uitgestort in een document op te nemen. Deze opsomming kan logischerwijs niet limitatief zijn omdat iedere gemeente bij een specifieke situatie specifieke voorschriften kan opnemen, maar deze uiteenzetting geeft wel een beter inzicht in de voorwaarden ten aanzien van brandveiligheid.

Bovendien wordt, door het opstellen van deze handreiking op regionaal en in Zeeland tevens provinciaal niveau, gestreefd om de brandveiligheidsvoorschriften tussen gemeenten onderling op elkaar af te stemmen.

1.3 Totstandkoming van deze handreiking

Deze handreiking is in samenwerking tussen de Veiligheidsregio Zeeland en een aantal betrokken gemeenten tot stand gekomen. De volgende gemeenten hebben via een afvaardiging in verschillende overleggen een bijdrage geleverd: Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Veere, Tholen en Sluis.

Bij de totstandkoming van dit beleid is bovendien rekening gehouden met de haalbaarheid van de opgenomen voorwaarden. De geformuleerde voorwaarden zijn een minimumniveau. Exploitanten van kampeerterreinen zijn vrij om aanvullende brandveiligheidsvoorzieningen te treffen. Dit wordt zelfs toegejuicht, maar het kan niet worden afgedwongen.

1.4 Implementering van deze handreiking

De Veiligheidsregio Zeeland zal deze handreiking aan de besturen van de Zeeuwse gemeenten aanbieden. De regionale brandweer heeft niet de positie om deze besturen te verplichten dit beleid één op één over te nemen. Het is aan de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders van iedere gemeente om te beslissen om dit beleid aan te nemen. Deze handreiking is van toepassing voor nieuw te realiseren, her in te richten of gedeeltelijk opnieuw in te richten en bestaande kampeertreinen. Voorts heeft het bestuur een beleidskeuze om in uitzondering van deze handreiking voor bestaande kampeertreinen tussen de kampeervakken op permanente standplaatsen de Weerstand tegen Brand Doorslag en Brand Overslag (WBDBO) te verlagen tot tenminste 20 minuten (afstandseis 3 meter). Dit geldt ook voor de WBDBO tussen de brandcompartimenten bij niet permanente standplaatsen.

De regionale brandweer beklemtoont wel dat het wenselijk is dat de betrokken gemeenten de geformuleerde voorwaarden overnemen, waardoor uniformiteit tussen de gemeenten wordt behaald. Het beleid zal binnen iedere gemeente bestuurlijk moeten worden vastgesteld. Verderop in dit document wordt de juridische status en het onderbrengen van de aanvullende voorwaarden nader beschreven.

1.5 Overgangsregeling

Het is niet mogelijk om de wereld binnen één dag te veranderen. Ook voor dit beleid geldt dat het niet mogelijk is om binnen één dag alle kampeertreinen aan alle 'nieuwe' voorschriften te laten voldoen. Bij het aanleggen van nieuwe kampeertreinen, het herstructureren van bestaande kampeertreinen of het uitbreiden van een bestaande kampeertreinen kunnen de voorwaarden van dit beleid worden meegenomen. Voor bestaande kampeertreinen zal een overgangstermijn moeten worden afgesproken.

Door de exploitant van een kampeertrein zal een plan van aanpak moeten worden opgemaakt om de kampeertreinen aan de voorschriften van dit beleid te laten voldoen. In dit plan van aanpak zal moeten worden aangegeven hoe en binnen welk tijdsbestek aan de voorschriften zal worden voldaan. De termijn voor het maken en indienen van een plan van aanpak is situationeel afhankelijk. Per situatie zal beoordeeld moeten worden wat een redelijke termijn is om een gedegen plan van aanpak op te stellen.

Nadat het plan van aanpak is opgesteld en goedgekeurd, zal het kampeertrein conform de voorschriften moeten worden ingericht. De termijn voor de uitvoering is ook weer situationeel afhankelijk. Per situatie zal beoordeeld moeten worden wat de termijn is waarbinnen de voorzieningen dienen te worden getroffen. Hierbij spelen kenmerken als economische haalbaarheid, oppervlakte kampeertrein, aantal kampeereenheden, aard van de te treffen voorzieningen en het aantal te treffen voorzieningen een rol. Als richtlijn kunnen de volgende termijnen worden gehanteerd:

- kampeertreinen met minder dan 100 kampeerplaatsen dienen binnen 3 jaar aan de voorwaarden van dit beleid te voldoen
- kampeertreinen met meer dan 100 kampeerplaatsen dienen binnen 5 jaar aan de voorwaarden van dit beleid te voldoen.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de wettelijke kaders nader beschreven. In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de brandveiligheidsvoorschriften die in verschillende wet- en regelgevingen zijn ondergebracht. Daarbij komt men tot het inzicht dat er een leemte bestaat voor de brandveiligheidsvoorschriften voor kampeerterreinen.

In hoofdstuk 3 zijn de brandveiligheidsvoorschriften voor kampeerterreinen opgenomen. Deze voorschriften zijn in vier verschillende paragrafen ondergebracht:

De brandveiligheidsvoorschriften uit het derde hoofdstuk worden in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

In deze handreiking wordt veelvuldig inhoudelijk ingegaan op voorschriften uit gemeentelijke verordeningen (Brandbeveiligingsverordening en Bouwverordening). Deze verordeningen worden door de gemeenteraad vastgesteld en kunnen daardoor per gemeente van inhoud verschillen. Het is met andere woorden mogelijk dat bepaalde voorschriften niet in een verordening van een gemeente zijn opgenomen.

Hoofdstuk 2 Wettelijke kaders

2.1 Inleiding

Voor een goed beeld van de brandveiligheidsvoorschriften die voor kampeerterrainen kunnen worden gesteld, is het raadzaam om de wet- en regelgeving ten aanzien van kampeerterrainen nader onder de loep te nemen. Hieronder worden de Wet op de openluchtrecreatie, de Brandbeveiligingsverordening, de Woningwet (Bouwbesluit en Bouwverordening) en de Wet milieubeheer beknopt uiteengezet. In deze uiteenlopende wet- en regelgeving worden voorschriften gesteld ten aanzien van brandveiligheid. Het aspect brandveiligheid is helaas niet in één regeling vervat, maar in verschillende wetten, besluiten en vergunningen geregeld. Zo worden de eisen voor het brandveilig bouwen van een bouwwerk in het Bouwbesluit geregeld, de bereikbaarheid van het terrein in de Brandbeveiligingsverordening, het brandveilig gebruiken van bouwwerken in de gebruiksvergunning en brandveiligheid en de gevolgen voor het milieu in de Wet milieubeheer. Het is niet altijd duidelijk waarin wat is geregeld, laat staan hoe deze verschillende wetten en besluiten verweven zijn. Toch is afstemming tussen de voorschriften van de afzonderlijke wet- en regelgeving noodzakelijk. Niet alleen voor de exploitant, maar ook voor de toetsende overheid. Daarbij komt dat het stellen van voorschriften alsmede de uitvoering van de regels op verschillende niveaus zijn gesitueerd. In het ene geval worden de regels door het Ministerie opgesteld (zoals het Bouwbesluit) en in andere gevallen door de gemeente (bijvoorbeeld de Bouwverordening). Door deze verscheidenheid is niet altijd voor een ieder duidelijk hoe het nu alles met elkaar is verweven. Het onderstaande beoogt meer duidelijkheid te verschaffen.

2.2 Wet op de openluchtrecreatie

Op grond van artikel 8 lid 1 van de Wet op de openluchtrecreatie is het verboden zonder vergunning (kampeerexploitatievergunning) van burgemeester en wethouders een kampeerterrain te houden. In het tweede lid van dit artikel wordt een uitzondering, een ontheffing, gemaakt op het eerste lid voor wat betreft: het houden van een kampeerterrain voor ten hoogste tien kampeermiddelen¹, het houden van een kampeerterrain door een organisatie met een doelstelling van sociale, culturele, educatieve of wetenschappelijke aard ten behoeve van eigen doeleinden of het houden van een natuurkampeerterrain.

In artikel 11 van deze wet is de bevoegdheid van burgemeester en wethouders opgenomen om aan de vergunning of ontheffing van deze vergunning voorschriften te verbinden over de soort, het aantal van de op het kampeerterrain toe te laten kampeermiddelen. Op grond van artikel 11 tweede lid kunnen burgemeester en wethouders bovendien in het belang van orde, de rust, de **veiligheid**, de natuur- en landschapsbelangstelling, de bescherming van het milieu, de hygiëne, en de gezondheid aan de vergunning of de ontheffing beperkingen of voorschriften verbinden. Dit artikel biedt een aanknopingspunt om nadere eisen voor de brandveiligheid op kampeerterrainen te regelen.

In veel gemeenten worden aan de kampeerexploitatievergunning nadere voorschriften verbonden die in het belang van orde, rust, veiligheid, natuur- en landschapsbelangstelling, bescherming van milieu, hygiëne en gezondheid noodzakelijk zijn. De exploitant dient bij de exploitatie van zijn kampeerterrain met deze voorschriften rekening te houden. Deze voorschriften kunnen van gemeente tot gemeente verschillen.

In het beleidsprogramma 'Vitaal en samen' van het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij, is opgenomen dat de Wet op de Openluchtrecreatie zal worden ingetrokken. De redenen hiervoor zijn deregulering en het mogelijk maken van regionaal maatwerk. Daarvoor zullen eerst relevante onderdelen ervan worden geregeld in andere bestaande wettelijke kaders om toename van decentrale regelgeving en lokale/regionale ongelijkheid (en onduidelijkheid) te voorkomen.

---

¹ In afwijking van artikel 8 lid 2 van de Wet op de openluchtrecreatie, onderdeel a, kunnen burgemeester en wethouders voor door hen per kalenderjaar vast te stellen korte perioden, het aantal toe te laten kampeermiddelen verhogen tot ten hoogste vijftien.

Momenteel wordt een intrekkingwet voorbereid, maar het is nog niet duidelijk wanneer deze zal ingaan.

2.3 Brandweerwet 1985 en Brandbeveiligingsverordening

In artikel 12 van de Brandweerwet 1985 staat dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt omtrent het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, voor zover daarin niet bij of krachtens de Woningwet of enige andere wet is voorzien. Uit dit artikel is de Brandbeveiligingsverordening ontstaan. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een model-verordening opgesteld die in de meeste gemeenten is overgenomen. Deze verordening regelt het brandveilig gebruik van inrichtingen.

Op grond van artikel 2.1.1 van de (model)-Brandbeveiligingsverordening is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders een inrichting in gebruik te hebben of houden. Deze plicht geldt alleen als aan een aantal criteria wordt voldaan²:

- meer dan vijftig personen tegelijk aanwezig zullen zijn;
- bedrijfsmatig de in artikel 2.2.2 van de Brandbeveiligingsverordening bedoelde stoffen zullen worden opgeslagen;
- aan meer dan tien personen bedrijfsmatig of in het kader van verzorging nachtverblijf zal worden verschaft;
- aan personen in het kader van de Wet op de bejaardenoorden huisvesting zal worden verschaft;
- aan meer dan tien personen jonger dan twaalf jaar, of aan meer dan tien lichamelijk en/of geestelijk gehandicapte personen dagverblijf zal worden verschaft.

In de toelichting van de Brandbeveiligingsverordening is een omschrijving van het begrip inrichting opgenomen. Hierbij wordt verwezen naar 'een voor mensen toegankelijke ruimtelijke begrensde plaats'. Een kampeerterrein is te rangschikken onder deze definitie, waardoor, voor het in gebruik hebben van deze inrichting, een (gebruiks)vergunning noodzakelijk is. Aan deze vergunning kunnen op grond van artikel 2.1.1 van de gemeentelijke Brandbeveiligingsverordening voorwaarden worden verbonden in het belang van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand.

2.4 Woningwet, Bouwbesluit en Bouwverordening

De Brandbeveiligingsverordening heeft geen betrekking op de bouwwerken die op het kampeerterrein zijn gesitueerd. Voor deze bouwwerken is de Woningwet van toepassing. In de Woningwet is in artikel 2 geregeld dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur uit het oogpunt van **veiligheid**, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu technische voorschriften worden gegeven omtrent het bouwen van woningen, woonketen, woonwagens, andere gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijde, en de staat van bestaande woningen, woonketen, woonwagens, andere gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijde. Deze voorschriften zijn opgenomen in het Bouwbesluit.

In de Woningwet is bovendien in artikel 8 geregeld dat de gemeenteraad een Bouwverordening vaststelt die uitsluitend voorschriften behelst die op het volgende betrekking hebben:

- a. het gebruik van woningen, woonketen, woonwagens, andere gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijde, en standplaatsen;
- b. het gebruik van open erven en terreinen en de staat, waarin deze zich moeten bevinden;
- c. het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem;
- d. het slopen, waaronder begrepen voorschriften omtrent selectief slopen;
- e. de vorm en de plaatsing van het kenteken van onbewoonbaarverklaring;
- f. de wijze van inrichting en indiening van een aanvraag om woonvergunning;

---

² Hierbij is uitgegaan van de criteria zoals deze in de Model-brandbeveiligingsverordening zijn opgenomen. De Brandbeveiligingsverordening wordt per gemeente door de gemeenteraad vastgesteld. Daarbij kunnen afwijkende criteria alsmede andere getallen worden opgenomen.

- g. de overdraagbaarheid van een bouwvergunning, een woonvergunning;
- h. het uitvoeren van bouw- of sloopwerkzaamheden;
- i. het stilleggen van bouwwerkzaamheden.

Onder punt a, het gebruik van woningen, woonketen, woonwagens, andere gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en standplaatsen, is aangegeven dat in de Bouwverordening voorschriften zijn opgenomen omtrent het **brandveilig** gebruik van het bouwwerk.

Door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is een Modelbouwverordening opgesteld. De gemeente is vrij om te bepalen of zij dit model willen hanteren. In de Modelbouwverordening zijn met name technische eisen en gebruikseisen opgenomen. Dit zijn bijvoorbeeld eisen ten aanzien van een brandmeldinstallatie, een ontruimingsalarminstallaties en het vrijhouden van vluchtwegen.

Tevens is in de Bouwverordening een stelsel in werking gesteld om controle uit voeren op het brandveilig gebruik van bouwwerken. Op grond van artikel 6.1.1 is voor bepaalde categorieën van bouwwerken een gebruiksvergunning verplicht. Hiervoor gelden de volgende criteria³:

- a. meer dan vijftig personen tegelijk aanwezig zullen zijn, anders dan in een één- of meergezinshuis;
- b. bedrijfsmatig de stoffen zullen worden opgeslagen die in de Regeling Bouwbesluit 2003 zijn omschreven als brandbaar, brandbevorderend en bij brand gevaar opleverend;
- c. aan meer dan tien personen bedrijfsmatig of in het kader van verzorging nachtverblijf zal worden verschaft;
- d. aan meer dan tien kinderen jonger dan twaalf jaar, of aan meer dan tien lichamelijk en/of geestelijk gehandicapten dagverblijf zal worden verschaft.

Gezien het voorgaande zullen bouwwerken op een camping veelal onder de werkingssfeer van artikel 6.1.1 van de Bouwverordening vallen. Indien op een camping een overdekt zwembad, een recreatievoorziening (café) of een campingwinkel is gesitueerd, is het goed denkbaar dat daarin meer dan 50 personen aanwezig kunnen zijn. Hierdoor is voor het in gebruik hebben van die bouwwerken een gebruiksvergunning verplicht.

2.6 Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer heeft kortweg 'de bescherming van het milieu' tot doel. Op grond van artikel 8.1 van de Wet milieubeheer is het verboden om zonder een milieuvergunning een inrichting op te richten, te veranderen of de werking daarvan te veranderen en in gebruik te hebben. In deze vergunning worden nadere voorwaarden opgenomen om de bescherming van het milieu te waarborgen. Ook ten aanzien van brandveiligheid kunnen op grond van de Wet milieubeheer nadere regels worden gesteld. Brand in een object heeft immers niet alleen nadelige gevolgen voor het object alleen, maar ook voor de omgeving van het object (bijvoorbeeld rookschade).

In de Wet milieubeheer is niet alleen sprake van vergunningplichtige inrichtingen. Het is ondoenlijk om voor alle inrichtingen maatwerk te leveren en daarvoor een milieuvergunning af te geven. In artikel 8:40 van de Wet milieubeheer is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur voor bepaalde categorieën van inrichtingen regels worden gesteld.

Voor campings is met name het Besluit horeca-, sport-, en recreatie-inrichtingen milieubeheer interessant. In artikel 1 van dit besluit is de werkingssfeer van dit besluit geregeld. Onder artikel 2.1.a lid 1 wordt aangegeven dat het besluit van toepassing is op inrichtingen waarbij uitsluitend of in hoofdzaak sprake is van een hotel, restaurant, pension, café, cafetaria, snackbar of een daaraan verwante inrichting waar tegen vergoeding logies worden verstrekt. Hierdoor zal bijvoorbeeld de kantine van een kampeerterrein onder de werkingssfeer van dit besluit vallen. Bovendien is in dit zelfde artikel, onder a lid 3, geregeld dat ook inrichtingen waarin uitsluitend of in hoofdzaak recreatief nachtverblijf wordt geboden in ten hoogste 750 trekkershutten of op

³ Hierbij is uitgegaan van de criteria zoals deze in de Model-bouwverordening zijn opgenomen. De bouwverordening wordt per gemeente door de gemeenteraad vastgesteld. Daarbij kunnen afwijkende criteria alsmede andere getallen worden opgenomen.

kampeertreinen met een capaciteit van ten hoogste 750 kampeermiddelen onder de werkingssfeer van dit besluit vallen. Heeft een kampeertrein een capaciteit van meer dan 750 kampeermiddelen dan is een milieuvergunning noodzakelijk. In artikel 5.1.b van het Besluit horeca-sport-, en recreatie-inrichtingen milieubeheer is te lezen dat het bevoegde gezag (gemeente) nadere eisen kan stellen met betrekking tot de aanwezigheid van brandbestrijdingsmiddelen, de veiligheid van toestellen en installaties voor gas of elektriciteit, en de veiligheid van de opslag van stoffen. In paragraaf 1.6 'veiligheid' van het besluit zijn voorschriften aangegeven die in het kader van veiligheid op de meldingsplichtige inrichtingen van toepassing zijn.

In sommige gevallen is voor een kampeertrein een milieuvergunning nodig omdat op het zelfde terrein een propaantank is gevestigd. Op grond van artikel 2.1 onder h, lid 1 van het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer is voor het bewaren van propaan in bovengrondse reservoirs met een inhoud van ten hoogste 13 m³ is geen milieuvergunning nodig en is een melding in het kader van het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer voldoende. Is de inhoud groter, dan is wel een milieuvergunning vereist.

Bovendien is het mogelijk dat op het kampeertrein een gasflessendepot/opslagplaats is gesitueerd. Op grond van artikel 3.1.d, lid 1 is het Besluit horeca-, sport-, en recreatie-inrichtingen milieubeheer niet van toepassing op inrichtingen waar meer dan 10 000 kg gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen. Als de totale hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen meer is dan 10 000 kg, is een milieuvergunning nodig. Voor de opslag van gevaarlijke stoffen tot een capaciteit van 10 000 kg is de CPR 15-1 van toepassing, waarbij in het bijzonder hoofdstuk 10 'vatenparken', met uitzondering van paragraaf 3, voorschriften geeft ten aanzien van de gasflessenopslag op een buitenopslag.

2.7 Verwevenheid brandveiligheid; hoe nu verder?

Uit het voorgaande komt duidelijk naar voren dat het aspect brandveiligheid in verschillende wettelijke regelingen is verankerd. In verschillende wetten worden immers vanuit verschillende achtergronden voorschriften opgenomen ten aanzien van brandveiligheid. In de gebruiksvergunning op grond van de Bouwverordening worden voorwaarden opgenomen omtrent het brandveilig gebruik van bouwwerken. In de milieuvergunning op grond van de Wet milieubeheer worden voorwaarden opgenomen om de bescherming van de omgeving te waarborgen. Ondanks de verschillende invalshoeken raken de voorwaarden ten aanzien van brandveiligheid op een gegeven moment toch verweven met elkaar. Om enige duidelijkheid te krijgen, is onderstaan tabel opgenomen.

Wet	AmvB	Verordening	Vergunning / melding	Wanneer	Heeft betrekking op
Wet milieubeheer	Besluit horeca-, sport-, en recreatie-inrichtingen		Milieuvergunning Melding	> 750 kampeermiddelen <= 750 kampeermiddelen	Bescherming van het milieu Bescherming van het milieu
Woningwet	Bouwbesluit	Bouwverordening	Bouwvergunning Gebruiksvergunning	Bouwen of verbouwen bouwwerken > 50 personen aanwezig > 10 personen nachtverblijf	Het bouwen van veilige bouwwerken Het brandveilig gebruik van bouwwerken
Brandweerwet 1995		Brandbeveiligingsverordening Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening	Gebruiksvergunning Bluswatertoets	> 50 personen aanwezig > 10 personen nachtverblijf In beginsel alle kampeertreinen	Het brandveilig gebruik van inrichtingen Voldoende bluswater
Wet op de Openluchtrecratie			Kampeerexploitatievergunning	In beginsel alle kampeertreinen	Veiligheid van de aanwezigen

2.8 Waarom deze handreiking?

Allereerst zal bezien moeten worden wat er momenteel is en wat er nog ontbreekt om de brandveiligheid op kampeerterrinen te waarborgen. De brandveiligheidsvoorschriften uit de Wet milieubeheer en de Woningwet zijn toereikend en behoeven op dit moment dan ook geen nadere invulling. Op dit moment zijn er echter nog geen duidelijke brandveiligheidsvoorschriften voor het kampeertrein als geheel. In artikel 2.2.1 leden 2 en 3 van de Brandbeveiligingsverordening wordt gesteld dat een inrichting niet in strijd met de voorschriften uit de Bijlagen 3 en 4 van de Bouwverordening mag worden gebruikt. De eisen uit de Bijlagen 3 en 4 hebben echter betrekking op bouwwerken. Ze zijn met andere woorden niet toegespitst op kampeerterrinen. Daardoor is het noodzakelijk om aanvullende voorwaarden te formuleren. Hierbij gaat het in hoofdzaak om de afstand tussen kampeermiddelen onderling, de aard en aantal van de aanwezige blusmiddelen op het kampeertrein, de capaciteit en situering van de bluswaterwinplaatsen en de bereikbaarheid van de kampeerterrinen.

2.8.1 Varianten

Nu duidelijk is dat op onderdelen voorwaarden ontbreken, zal onderzocht moeten worden waarin de aanvullende brandveiligheidsvoorwaarden ten aanzien van het kampeertrein kunnen worden opgenomen. Hiervoor zijn verschillende varianten te bedenken:

- Variant 1 Er kan op grond van de Brandbeveiligingsverordening voor het kampeertrein een afzonderlijke gebruiksvergunning worden afgegeven;
- Variant 2 De brandveiligheidsvoorschriften voor het kampeertrein kunnen worden opgenomen in de benodigde gebruiksvergunning voor de aanwezige bouwwerken;
- Variant 3 De brandveiligheidsvoorschriften kunnen worden opgenomen in voorwaarden behorende bij de kampeerexploitatievergunning.

Voor iedere variant zijn zowel voor- als nadelen op te noemen. In de eerste variant worden de voorwaarden in een afzonderlijke vergunning geregeld. De exploitant zal hierdoor naast alle aanwezige vergunningen nog een aparte vergunning moeten aanvragen. In de tweede variant worden de voorwaarden voor het kampeertrein gecombineerd met de voorwaarden voor het gebruik van de bouwwerken. Hierdoor komen de gebruiksbepalingen in één gebruiksvergunning. In de derde variant worden de brandveiligheidsvoorschriften onderdeel van de kampeerexploitatievergunning. Nadeel hiervan is dat de brandveiligheidsvoorwaarden niet in een afzonderlijke vergunning worden geregeld.

Een ander belangrijk item zijn de leges die in rekening kunnen worden gebracht voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Bij variant 1 kunnen apart leges worden berekend voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot een gebruiksvergunning voor het kampeertrein. Voor de gebruiksvergunningen voor de bouwwerken dient een aparte gebruiksvergunning te worden aangevraagd, waarbij ook weer afzonderlijk leges in rekening kunnen worden gebracht. Bij variant 2 worden de leges in rekening gebracht voor zowel de gebouwen als het kampeertrein. Bij variant 3 worden niet afzonderlijk leges in rekening gebracht. Deze worden middels de kosten voor de kampeerexploitatievergunning in rekening gebracht.

2.8.2 Wettelijke verankering varianten

Nadat een keuze is gemaakt over het onderbrengen van de brandveiligheidsvoorschriften, zullen in ieder afzonderlijke wetregime de aanvullende brandveiligheidsvoorwaarden moeten worden aangegeven. Het is immers ondenkbaar dat het mogelijk is om nadere eisen te stellen zonder dat deze door de gezaghebbende besturen zijn vastgesteld. Hieronder worden per variant de benodigde stappen beschreven.

Variant 1:

In de Brandbeveiligingsverordening zal in artikel 2.2.1 een vijfde lid moeten worden toegevoegd. In dit lid zal moeten worden opgenomen dat kampeerterrinen, omschreven in artikel 1.1 van de Wet op de openlucht recreatie, bovendien dienen te voldoen aan de brandveiligheidsvoorschriften in de bijlage bij deze verordening. In de bijlage zullen de brandveiligheidsvoorschriften worden

opgenomen. Deze wijziging van de Brandbeveiligingsverordening zal door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld.

Variant 2:

Voor deze variant geldt hetzelfde als voor variant 1, waarbij tevens aan artikel 2.1.1 van de Brandbeveiligingsverordening een lid moet worden toegevoegd, waarin wordt opgenomen dat de brandveiligheidsvoorwaarden voor zowel de bouwwerken als voor het terrein in één gebruiksvergunning worden ondergebracht.

Variant 3:

De brandveiligheidsvoorwaarden zullen in de voorwaarden behorende bij de kampeereexploitatie moeten worden opgenomen. Deze gewijzigde voorwaarden zullen door het college van Burgemeester en Wethouders moeten worden vastgesteld.

2.8.3 Keuze variant

Het is aan iedere gemeente zelf om te bepalen hoe de navolgende voorwaarden wettelijk worden verankerd.

Hoofdstuk 3 Brandveiligheidsvoorschriften kampeerterreinen

Paragraaf I Bereikbaarheid

Artikel 1 Vrijhouden van terreingedeelten ten behoeve van hulpverlening

- 1.1 De bij de inrichting behorende brandkranen en andere bluswaterwinplaatsen moeten worden vrijgehouden en bereikbaar zijn voor blusvoertuigen, en wel zodanig dat hiervan onbelemmerd gebruik kan worden gemaakt.
- 1.2 Op het bij de inrichting behorende terrein moeten de beplanting, de parkeerplaatsen, de laad- en losplaatsen en de plaatsen waar goederen en afval worden opgeslagen of gedeponeerd, zodanig zijn gesitueerd, dat bij brand het oprijden en opstellen van de voertuigen en andere hulpmiddelen van de brandweer niet worden bemoeilijkt of belemmerd.
- 1.3 Ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten moet een doorgaande route met een breedte van tenminste 3,5 meter en een hoogte van tenminste 4,2 meter vrijgehouden worden. De doorgaande route moet verhard zijn op een wijze die geschikt is voor motorvoertuigen met een asbelasting van 10 ton (100kN) en een totaalgewicht van 15 ton (150kN).
- 1.4 Hekwerken en slagbomen die de route als bedoeld in 1.3 blokkeren moeten snel en gemakkelijk geopend kunnen worden. Indien deze zijn voorzien van een slot moeten passende voorzieningen worden aangebracht.

Paragraaf II Inrichting terrein

Artikel 2 Indeling en constructie terrein

- 2.1 De afstand van enig kampeervak tot de perceelsgrens is tenminste 5 meter.
- 2.2 Permanente standplaatsen dienen zodanig te zijn gesitueerd dat brand niet eenvoudig van het ene kampeervak naar een ander kampeervak kan overslaan. De weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) tussen kampeervakken op permanente standplaatsen is tenminste 30 minuten. Hieraan wordt voldaan indien:
  - tussen de kampeervakken een vrije ruimte is van tenminste 5 meter;
  - een bouwkundige voorziening wordt getroffen, waardoor de WBDBO van 30 minuten conform de NEN 6068 en de NPR 6091 wordt bereikt.
- 2.3 Niet permanente standplaatsen dienen zodanig te zijn gesitueerd dat een onbeheersbare brand wordt voorkomen. Hieraan wordt voldaan indien de standplaatsen zijn gesitueerd in een brandcompartiment (BC) van maximaal 1000 m² en de WBDBO tussen de BC tenminste 30 minuten is. Hieraan wordt voldaan indien tussen BC een vrije ruimte is van tenminste 5 meter. Een BC strekt zich niet uit over meer dan één perceel.
- 2.4 Kampeervakken voor niet permanente standplaatsen, niet gelegen in een brandcompartiment zoals genoemd in artikel 2.3, is de WBDBO tussen deze kampeervakken tenminste 20 minuten. Hieraan wordt voldaan indien:
  - tussen de kampeervakken een vrije ruimte is van tenminste 3 meter;
  - een bouwkundige voorziening wordt getroffen, waardoor de WBDBO van 20 minuten conform de NEN 6068 en de NPR 6091 wordt bereikt.
- 2.5 De terreingedeelten tussen de kampeervakken dient over de in 2.2, 2.3 en 2.4 genoemde afstanden vrij te worden gehouden van aanbouwsels, opbergruimten, opslag en voertuigen.

- 2.6. De opstelling van de kampeermiddelen dient zodanig te geschieden, dat de blusvoertuigen van de brandweer en andere hulpverlenende diensten te allen tijde enig kampeermiddel tot 40 meter kunnen benaderen.
- 2.7. Indien de toegang tot een bouwwerk en/of kampeervak dat voor het verblijf van mensen is bestemd, meer dan 40 meter is verwijderd van een doorgaande (openbare) weg, moet een verbindingsweg tussen die toegang of dat vak en het openbare wegennet aanwezig zijn die geschikt is voor brandweervoertuigen conform de voorwaarde 1.3.
- 2.8. Afhankelijk van de aard en omvang van het kampeerterrein moet ten behoeve van de hulpverlenende diensten, naast de reguliere toegang, één of meerdere toe- of (nood)uitgangen aanwezig zijn. Dit ter beoordeling en goedkeuring door de commandant brandweer.

Artikel 3 Bluswatervoorziening

Afhankelijk van de omvang van het kampeerterrein moet ten behoeve van de brandweer tenminste één primaire aanwezig zijn. Naast een primaire bluswatervoorziening moet een secundaire bluswatervoorziening aanwezig zijn. Beide ter beoordeling en goedkeuring door de commandant brandweer.

Artikel 4 Gasflessendepots en propaantanks

- 4.1 Gasflessendepots en propaantanks zullen aan de rand van het kampeerterrein moeten worden gesitueerd.

Paragraaf III Installaties

Artikel 5 Elektrische installatie(s)

- 5.1. De elektrische installatie van het kampeerterrein, inclusief de bouwwerken, moet tenminste voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1010, voorschriften van het betreffende energiebedrijf waar het kampeerterrein bij is aangesloten en aan het Bouwbesluit.
- 5.2. Alleen elektrische installaties van kampeermiddelen die aan de gestelde in het normblad NEN 1010, de voorschriften van het betreffende energiebedrijf, de keuringsvoorschriften K57 van de KEMA en/of bouwbesluit voldoen, mogen aangesloten worden op de elektrische installatie van het kampeerterrein.

Artikel 6 Gasinstallatie(s)

- 6.1. Gasinstallaties, waaronder leidingen en toebehoren voor propaan of butaan, moeten voldoen aan het gestelde in de normbladen NEN 1078 en/of NEN 2920 en NPR 2921; 1997.
- 6.2. Gaslangen voor butaangas en propaangas moeten voldoen aan het bepaalde in het normblad NEN-EN 1763-1.
- 6.3. Gasflessen die zijn gevuld met autogas (LPG) mogen niet worden gebruikt en/of aanwezig zijn anders dan voor de aandrijving van hef- of transportvoertuigen.
- 6.4. De plaats van de gasflessen bij permanente standplaatsen moet zijn gemarkeerd met een daarvoor bedoelde sticker.

Artikel 7 Brandmeldings- en alarmeringsmiddelen

- 7.1. Afhankelijk van de indeling, compartimentering, grootte en ligging van het kampeerterrein dient op het terrein een alarmeringsvoorziening (b.v. omroepinstallatie, bel, sirene) aanwezig te zijn om de gasten te kunnen waarschuwen voor eventueel dreigend gevaar.

Artikel 8 Blusmiddelen

- 8.1. Op het kampeerterrein dienen voldoende brandblusmiddelen aanwezig te zijn. De brandblusmiddelen moeten worden aangebracht op de plaatsen zoals voorgeschreven of op de bij deze vergunning behorende plattegrondtekening(en) is aangegeven.
- 8.2. Draagbare blustoestellen moeten zijn voorzien van een rijkskeurmerk met rangnummer en conform de NEN 2559 worden onderhouden
- 8.3. Brandslanghaspels moeten voldoen aan normblad NEN-EN 671-1.
- 8.4. Alle brandblusmiddelen, brandbestrijdings- en beveiligingssystemen moeten steeds:
  - voor onmiddellijk gebruik gereed zijn;
  - in goede staat van onderhoud verkeren;
  - goed bereikbaar zijn;
  - als zodanig herkenbaar en zichtbaar zijn.
- 8.5. Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van de in de artikelen 7.2 en 7.3 beschreven voorzieningen.

Paragraaf IV Gebruiksvoorschriften

Artikel 9 Verbod voor roken/ open vuur en vuurwerk

- 9.1. Het is verboden op gedeelten van het terrein te roken, waarvoor dit op de gewaarmerkte plattegrondtekeningen is aangegeven.
- 9.2. Het rookverbod als bedoeld in artikel 7.1 moet, daar waar nodig, op opvallende plaatsen duidelijk staan aangegeven door middel van het opschrift "VERBODEN TE ROKEN" of door een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig het gestelde in de norm NEN 3011.
- 9.3. Het verbod van open vuur als bedoeld in artikel 5.5.1 van de Algemene plaatselijke verordening moet, daar waar nodig, op opvallende plaatsen duidelijk staan aangegeven door middel van het opschrift "VERBODEN VOOR OPEN VUUR"; of door een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig het gestelde in de norm NEN 3011.
- 9.4. Indien het kampeerreglement het branden in een vuurkorf of vuurton toestaat, dient aan de volgende voorwaarden voldaan te worden:
  - a. er moet voortdurend toezicht zijn van een meerderjarig persoon;
  - b. de vuurkorf of -ton moet op een open plaats staan zodanig dat deze geen gevaar oplevert voor de omgeving;
  - c. onder de vuurkorf, of -ton dient een niet brandbare onderplaat geplaatst te worden;
  - d. een vuurkorf of -ton moet zodanig zijn opgesteld of uitgevoerd dat deze niet eenvoudig kan omvallen of kan worden omgestoten;
  - e. de maximale hoeveelheid brandstof (niet anders zijnde dan schoon hout) in de vuurkorf of -ton bedraagt een $\frac{1}{4}$ m³;
  - f. de vuurkorf of -ton wordt niet verlaten alvorens het vuur gedoofd is;
  - g. in de directe nabijheid van de vuurkorf of -ton staan voldoende blusmiddelen, één poeder- of sproeischuimblusser met een inhoud van tenminste 6 kilogram/liter of (een) emmer(s) gevuld met water (minimaal 10 liter) of zand, voor onmiddellijk gebruik gereed.

- 9.5. Indien het kampeerreglement barbecuen toestaat, dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:
- a er moet voortdurend toezicht zijn van een meerderjarig persoon;
  - b de barbecue moet op een open plaats staan die tenminste 2 meter rondom vrij is van opstallen, bomen en struiken;
  - c een barbecue moet zodanig zijn opgesteld of uitgevoerd dat deze niet eenvoudig kan omvallen of kan worden omgestoten;
  - d vaste brandstof (niet anders zijnde dan briketten of houtskool) in een barbecue mag alléén ontstoken worden met aanmaakblokjes, aanmaakvloeistof en/of aanmaakgel;
  - e de barbecue mag niet worden verlaten alvorens het vuur gedoofd is;
  - f in de directe nabijheid van de barbecue moet een blusmiddel in de hoedanigheid van (een) emmer(s) water of zand (minimaal 10 liter) voor onmiddellijk gebruik gereed staan.

Artikel 10 Afval

- 10.1. Afval moet worden verzameld in veilig opgestelde containers.
- 10.2. De afstand tussen afvalcontainers met een inhoud groter dan 5 m³ c.q. containerverzamelaars en een gebouw moet ten minste 5 meter bedragen, tenzij er tussen deze opslag en het gebouw een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van tenminste 30 minuten is.

Artikel 11 Opslag van materialen

- 11.1. Het is verboden om voorwerpen of stoffen in de inrichting of in de omgeving daarvan zodanig op te slaan of neer te zetten, dat daardoor het gebruik van telefoons, blusmiddelen, vluchtwegen en toegangswegen bemoeilijkt en/of geblokkeerd worden.

Artikel 12 Werkzaamheden, niet behorend tot de normale bedrijfsvoering

- 12.1. Bij het verrichten of doen verrichten van werkzaamheden, waarbij brandgevaarlijke stoffen of gereedschappen worden gebruikt, waarvan het gebruik aanleiding kan geven tot het ontstaan van brand, moeten voldoende maatregelen zijn getroffen tegen het ontstaan van brand.

Artikel 13 Doorlopend toezicht

- 13.1. Gedurende de tijd dat personen in de inrichting aanwezig zijn, moet voor de naleving van de eisen van de gebruiksvergunning een verantwoordelijk persoon oproepbaar zijn die de aanwijzingen van de met de controle belaste ambtenaren op eerste aanzegging uitvoert of doet uitvoeren.
- 13.2. Door of namens de vergunninghouder moet er doorlopend worden toegezien dat voor zover van toepassing:
  - vlucht- en toegangswegen, en aanduidingen daarvan, goed zichtbaar zijn;
  - vlucht- en toegangswegen goed bereikbaar zijn;
  - blusmiddelen, en aanduidingen daarvan, goed zichtbaar zijn;
  - blusmiddelen goed bereikbaar en bedrijfs gereed zijn;
  - de vastgestelde gedragsregels worden nageleefd.

Artikel 14 Periodieke controle

- 14.1. Ten minste eenmaal per jaar moet door een ter zake kundige het nodige onderhoud worden verricht en een controle worden gehouden op de reinheid en goede werking van, voor zover van toepassing zijnde, onderstaande voorzieningen:
- ontruimingsinstallatie(s);
  - brandkranen;
  - overige brandbestrijdings- en brandbeveiligingsmiddelen.
- 14.2. De met de controle belaste functionarissen van de gemeente kunnen tijdstippen bepalen en de wijze aangeven waarop één en ander moet worden beproefd.

Artikel 15 Brandveiligheidsinstructie

- 15.1. De eigenaar van het kampeerterrein moet in overleg met de commandant van de brandweer een brandveiligheidsinstructie samenstellen ten behoeve van het personeel.
- 15.2. De instructie "Hoe te handelen bij brand" moet:
- a op de door de met controle belaste functionarissen van de gemeente aan te wijzen plaatsen worden opgehangen;
  - b aan alle niet- en permanente standplaatshouders kenbaar worden gemaakt;
  - c aan nieuw personeel bij indiensttreding te worden uitgereikt.
- 15.3. Het personeel dient te worden geïnstrueerd in de voor hun functie geldende brandveiligheidsinstructie.

Artikel 16 Gedragsregels

- 16.1. In de overeenkomst voor niet- en permanente standplaatshouders dienen gedragsregels opgenomen te worden c.q dient verwezen te worden naar een huishoudelijk reglement waar die gedragsregels onderdeel van uitmaken.
- 16.2. In deze gedragsregels, die vooraf ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de commandant brandweer, dienen in elk geval de volgende voorwaarden, regels en verwijzingen te worden opgenomen:
- a instructie "Hoe te handelen bij brand";
  - b elektriciteit-, gas-, en waterinstallaties moeten voldoen aan de wettelijke bepalingen;
  - c. het verbod tot het gebruik van LPG-tanks, anders dan bestemd voor de aandrijving van motorvoertuigen en speciaal daartoe ingerichte wisseltanks voor de aandrijving van hef- en transportvoertuigen;
  - d. het gebruik van flessengas (propaan of butaan) in flessen van maximaal 45 liter waterinhoud tot een maximum van twee flessen; leeg of vol;
  - e. propaan- en butaanflessen mogen niet worden gevuld met LPG;
  - f. Indien olieverwarming wordt toegestaan, dient de opslag van olie, maximaal 200 liter, in een vloeistofdichte bak geplaatst te zijn;
  - g. het verbod tot het maken of gebruiken van open vuur, behalve voor koken, braden op kooktoestellen en verwarmingstoestellen met tevens verwijzing naar de regels ten aanzien van vuurkorven en barbecues;
  - h. het verbod op parkeren op wegen, anders dan de daartoe ingerichte parkeerplaatsen;
  - i. het advies om in kampeermiddelen op permanente standplaatsen goed werkende en op een adequate plaats gemonteerde rookmelders aan te brengen;
- 16.3. De beheerder van de inrichting dient er op toe te zien dat de voornoemde gedragsregels stipt worden nagekomen.

Artikel 17 Ontruimingsplan

- 17.1. De exploitant van een kampeerterrein zal een door de commandant van de gemeentelijk brandweer geaccordeerd ontruimingsplan moeten bezitten.
Dit plan moet aanwezig zijn op een nader door de commandant van de gemeentelijke brandweer aangegeven plaats.
- 17.2. Op onregelmatige tijden moet een oefening van het ontruimingsplan plaatsvinden.
- 17.3. De met de controle belaste functionarissen van de gemeentelijke brandweer kunnen tijdstippen bepalen waarop de ontruimingsoefeningen moeten plaatsvinden.

Artikel 18 Bewaking/controle

- 18.1. De met de controle belaste functionarissen van de gemeente moeten in acute situatie worden toegelaten. De bevelen of aanwijzingen door of namens de commandant van de gemeentelijke brandweer, gegeven in verband met de brandveiligheid, moeten onmiddellijk worden opgevolgd.

Artikel 19 Gelijkwaardigheid

- 19.1. Indien niet is voldaan aan enig voorschrift, gegeven bij of krachtens de artikelen genoemd in de artikelen 1 t/m 18, moet de inrichting een mate van veiligheid bieden die tenminste gelijk is aan de mate van veiligheid die is beoogd met het desbetreffende bij of krachtens de artikelen genoemd in de artikelen 1 t/m 18 gegeven voorschriften. De commandant brandweer zal moeten beoordelen of een toereikende veiligheid wordt bewerkstelligd.
- 19.2. Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid en het betreffende voorschrift tevens valt te herleiden tot overwegingen van welstand, gezondheid, bruikbaarheid of energiezuinigheid, moeten die overwegingen daarbij in tenminste dezelfde mate in acht zijn genomen.

Hoofdstuk 4 Toelichtingen op brandveiligheidsvoorschriften kampeertreinen

Paragraaf I Bereikbaarheid

Artikel 1 Vrijhouden van terreingedeelten ten behoeve van hulpverlening

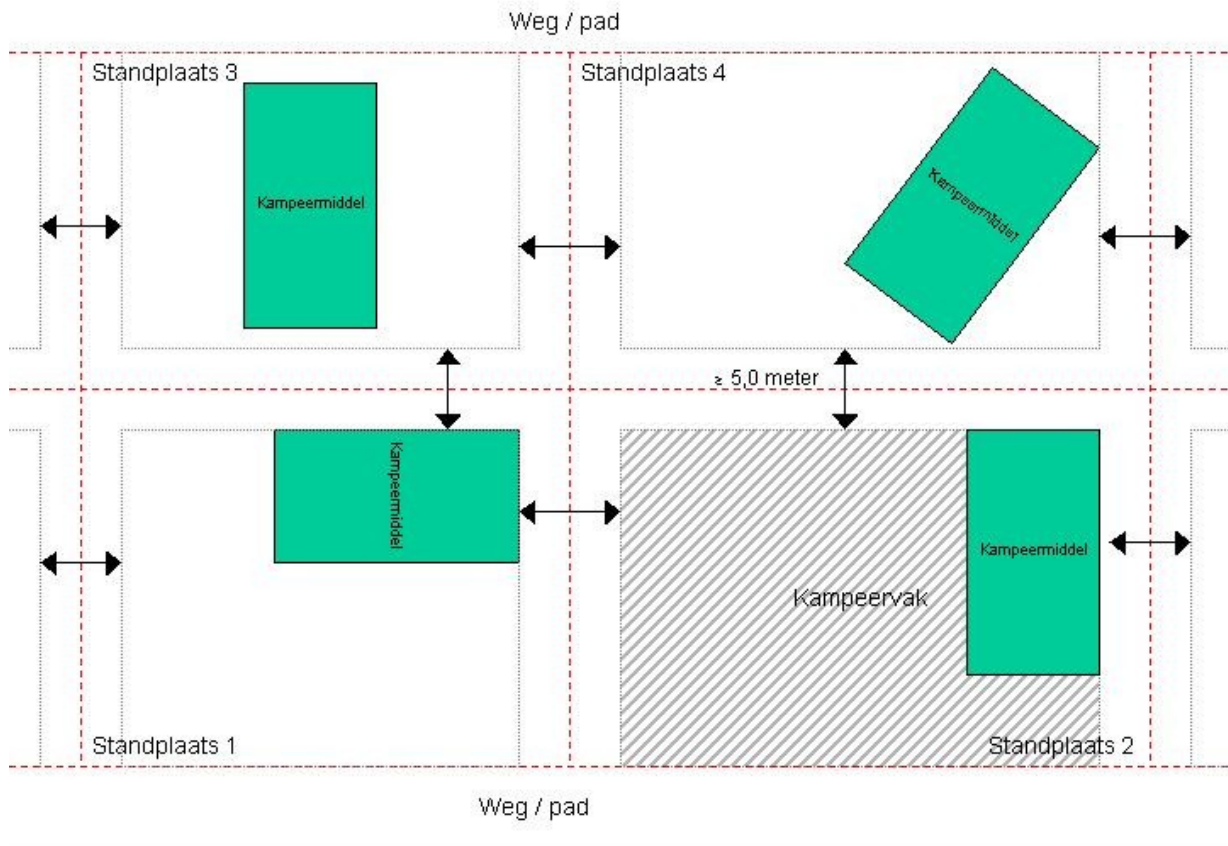
- 1.1. Geen toelichting
- 1.2. Geen toelichting
- 1.3. De maten zijn afkomstig uit de 'Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid' 2003.
- 1.4. Voorkomen moet worden dat bij een calamiteit de brandweer in haar opkomst gehinderd wordt door afgesloten hekwerken en/of slagbomen. Om dit te voorkomen zullen passende voorzieningen moeten worden getroffen. Een passende voorziening die op een centrale plaats aangebracht kan worden is een brandweersleutelkuis/buis.

Paragraaf II Inrichting

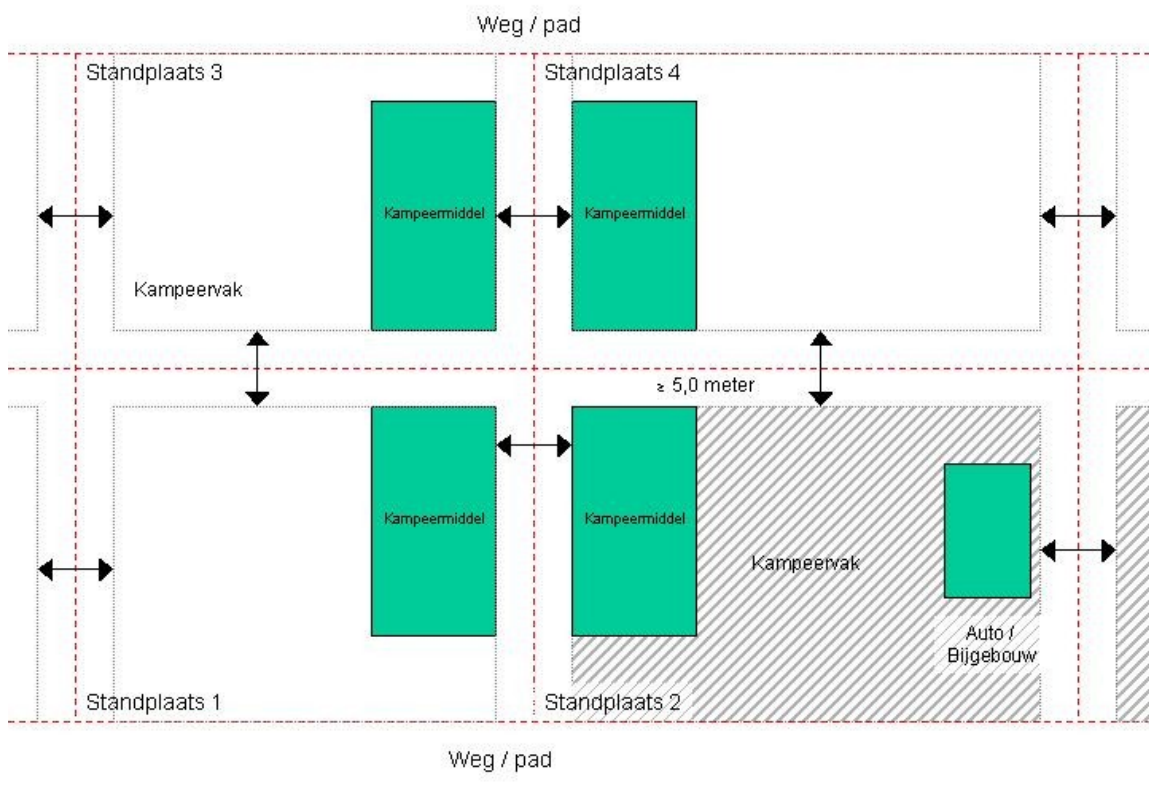
Artikel 2 Indeling en constructie terrein

- 2.1. Geen toelichting
- 2.2. Om tegemoet te kunnen komen aan de vrije indeelbaarheid van kampeertreinen is het begrip kampeervak opgenomen. Een kampeervak is een cluster van bijgebouwen, auto('s) en kampeermiddel(en) op één standplaats. De WBDBO van ieder cluster per permanente standplaats ten opzichte van het cluster van de aangrenzende permanente standplaats moet tenminste 30 minuten bedragen. Dit betekent dat de auto('s), bijgebouw(en) en kampeermiddel(en) minimaal 5 meter vrij van de auto('s), bijgebouw(en) en kampeermiddel(en) van de burens dient te staan. Hierdoor wordt bewerkstelligd dat er altijd een vrije tussenruimte van 5 meter ontstaat tussen de eigendommen van personen. Het kampeervak blijft een theoretisch begrip. Het is moeilijk om deze fysiek op het kampeertrein aan te geven. Afhankelijk van de plaatsing van bijgebouwen en auto's zal per situatie de kampeervakken moeten worden vastgelegd. De motivering van de WBDBO eis van minimaal 30 minuten voor permanente standplaatsen is:
  - Aansluiting bij het Bouwbesluit voor woonwagens.
  - Aanwezigheid van hogere vuurbelasting.
  - Er wordt geen eis gesteld aan het materiaal gebruik van de uitwendige scheidingsconstructie.
  - Kampeermiddelen zijn niet danwel moeilijk te verplaatsen.

Ter verduidelijking van het begrip kampeervakken gelden onderstaande figuren:
Figuur 1: 4 kampeervakken; onderlinge afstand groter dan 5 meter

Figuur 2: kampeervak en plaatsing van auto/bijgebouw

- 2.3. Niet permanente standplaatsen dienen zodanig te zijn gesitueerd dat overslag van brand niet onbeperkt kan plaatsvinden. Dit kan worden gerealiseerd door niet permanente standplaatsen te situeren in een (brand)compartiment (BC) van maximaal 1000 m². De WBDBO tussen de BC is tenminste 30 minuten, te realiseren door een vrije ruimte van minimaal 5 meter tussen de BC. Zo is het mogelijk om op een "overloop terrein", jeugd in tentjes te laten kamperen binnen een BC van 1000 m².
- 2.4. Ook kan een snelle brandoverslag voor niet permanente standplaatsen, niet gelegen in een brandcompartiment, worden voorkomen, door een WBDBO tussen de kampeervakken van tenminste 20 minuten. Dit betekent dat in een dergelijk kampeervak de kleine tentjes bij een hoofdtent worden geschaard en er tussen deze kampeermiddelen geen afstand in acht genomen dient te worden. Het is aan de exploitant om een keuze te maken. Op het kampeerterrain kunnen beide varianten worden gebruikt. De motivatie voor de gelijkwaardigheid van brandcompartimenten van max. 1000 m² luidt: Met de indeling in (brand)compartimenten van maximaal 1000 m² die onderling gescheiden zijn met een WBDBO van tenminste 30 minuten, wordt beoogd de ongehinderde uitbreiding van een brand te beperken tot een gedeelte van het kampeerterrain. Daardoor hebben de campinggasten die zich niet in het gedeelte met de brand bevinden de gelegenheid veilig te ontkomen. Tegelijkertijd wordt voorkomen dat de brand in korte tijd een zodanige omvang aanneemt dat hij niet meer te beheersen is en kan maken dat er onacceptabel veel slachtoffers vallen.
- 2.5. Dit artikel is opgenomen om te voorkomen dat de vrije ruimten tussen kampeervakken worden volgebouwd.
- 2.6. Geen toelichting
- 2.7. Geen toelichting
- 2.8. Geen toelichting
- 2.9. Geen toelichting

Artikel 3 Bluswatervoorziening

Het voorzien van bluswater is in beginsel een gemeentelijke taak. De gemeente is echter niet in alle situaties verplicht te voorzien in een bluswatervoorziening.

In artikel 2.5.3, lid 5 en artikel 5.1.2, lid 5 van de gemeentelijke Bouwverordening is daarom het volgende bepaald:

Bij afwezigheid van een toereikende openbare bluswatervoorziening moet worden zorg gedragen voor een doeltreffende niet-openbare bluswatervoorziening.

Bij het niet voorhanden zijn van (een toereikende) openbare bluswatervoorziening kan de gemeente een exploitatie van een kampeerterrain alleen onder voorwaarde afgeven, waarbij de vergunninghouder verplicht is op eigen kosten te voorzien in een niet-openbare bluswatervoorziening (op eigen terrein).

De commandant brandweer kan voor dergelijke inrichtingen ook een "afspraak op locatie" bij de Gemeenschappelijke Meldkamer Zeeland (GMZ) maken, ten aanzien van de specifieke inzetbehoefte voor deze inrichting.

Basiseis:

Op of nabij (max. 40 meter) de ingang (toegang) van het kampeerterrain dient een primaire bluswatervoorziening aanwezig te zijn in de vorm van een (ondergrondse) brandkraan aangesloten op het (openbare) drinkwaterleidingnet met een capaciteit van tenminste 60 m³/uur.

Tevens dient een secundaire bluswatervoorziening aanwezig te zijn tot enig kampeermiddel of gebouw op het kampeerterrein op een afstand van maximaal 225 meter hemelsbreed, of 320 meter over de weg. De capaciteit van 60 m³/uur moet gedurende 4 uur geleverd kunnen worden (middelbrand situatie).

Als de afstand tussen de secundaire bluswatervoorziening en het eind van het kampeerterrein meer dan 225 m hemelsbreed of 320 meter over (verharde) wegen bedraagt kan niet worden voldaan aan de basiseis.

Indien niet aan deze basiseisen kan worden voldaan moet een plan van aanpak worden gemaakt, waarin de primaire en secundaire bluswatervoorziening worden geregeld c.q. zijn omschreven. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Voor elke opstelplaats voor de brandweer, waarvan de kampeermiddelen, gebouwen en brandcompartimenten tot op 40 meter kunnen worden benaderd, moet binnen 80 meter een primaire bluswatervoorziening aanwezig zijn. De capaciteit van deze primaire bluswatervoorziening moet tenminste 30 m³/uur bedragen. Deze kan en mag worden uitgevoerd als (horizontale) droge blusleiding met afnamepunten (buisdiameter tenminste 75 mm en uitgevoerd conform NEN 1594).
- Brandkranen en afnamepunten moeten tot op een afstand van maximaal 15 meter door blusvoertuigen kunnen worden benaderd via rijlopers, welke voldoen aan het gestelde in artikel 1 "Vrijhouden van terreingedeelten ten behoeve van de hulpverlening"
- Bluswaterwinplaatsen en afnamepunten die aan het oog onttrokken kunnen worden moeten in de directe omgeving gemarkeerd worden met een markering (met afstandsindicatie of vermelding op bereikbaarheidskaart).
- Voor elke opstelplaats voor de brandweer, waarvan de kampeermiddelen, gebouwen en brandcompartimenten tot op 40 meter kunnen worden benaderd, moet binnen 225 meter hemelsbreed of 320 meter over (verharde) wegen een secundaire bluswatervoorziening aanwezig zijn. De capaciteit van deze secundaire bluswatervoorziening moet tenminste 30 m³/uur zijn en gedurende tenminste 4 uur kunnen worden geleverd.
- De horizontale afstand tussen de opstelplaats van een blusvoertuig en een (secundaire) bluswatervoorziening, mag niet meer bedragen dan 5 meter.

Artikel 4 Gasflessendepots en propaantanks

4.1 Door gasflessendepots en propaantanks aan de rand van het kampeerterrein te situeren wordt voorkomen dat op het kampeerterrein, te midden van de gasten gevaarlijke handelingen worden uitgevoerd. De opslag als zodanig heeft een bepaald risico in zich, maar vooral de logistieke handelingen zijn risicovol. Om deze reden zullen de centrale gasflessendepots en de propaantanks zoveel als mogelijk aan de zijkant van het kampeerterrein moeten worden gesitueerd.

Paragraaf III Installaties

Artikel 5 Elektrische installatie

- 5.1. Geen toelichting
- 5.2. Geen toelichting

Artikel 6 Gasinstallaties

- 6.1. Geen toelichting
- 6.2. Geen toelichting
- 6.3. Geen toelichting

Artikel 7 Brandmeldings- en alarmeringsmiddelen

7.1. Het is wenselijk dat gasten op een kampeerterrein worden gealarmeerd indien zich een dreigende situatie zich voordoet. Deze alarmering is mede afhankelijk van de grootte en situering van het kampeerterrein. Een klein kampeerterrein is overzichtelijk en het zal relatief gezien niet lang duren voordat alle gasten zijn gewaarschuwd. Dit anders voor een kampeerterrein met 500 standplaatsen. Het alarmeren van (grote) groepen personen, om deze te waarschuwen voor een eventueel dreigend gevaar is deels een verantwoordelijkheid van de overheid. Voor het waarschuwen van de bevolking bij een dreigend gevaar heeft de overheid een aantal criteria opgesteld, die kunnen worden toegepast. Vervolgens is het de taak van de ondernemer om zorg te dragen dat de onder zijn verantwoordelijkheid aanwezige klanten verder worden voorzien van informatie.

Artikel 8 Blusmiddelen

8.1. Om een beginnende brand op een juiste manier te kunnen bestrijden, moeten een aantal voorzieningen aanwezig zijn. Het gaat hierbij om brandbestrijdingsmiddelen die in de vorm van draagbare brandblusmiddelen die op aanvaardbare loopafstand van de plaats van een kampeereenheid bereikbaar en beschikbaar moeten zijn. Als een aanvaardbare loopafstand wordt een afstand van maximaal 100 meter gezien. Uiteraard is een centrale plaats waar dergelijke middelen aanwezig zijn ideaal. Gedacht kan dan worden aan toilet- en sanitairgebouwen, receptie en andere gebouwen met een speciale- of centrale functie op het kampeerterrein. Op een kampeerterrein wordt met voorkeur een poederblusser met een minimaal gewicht van 6 kg opgehangen.

8.2. Geen toelichting

8.3. Geen toelichting

8.4. Geen toelichting

Paragraaf IV Gebruiksvoorschriften

Artikel 9

9.1. Geen toelichting

9.2. Geen toelichting

9.3. Geen toelichting

9.4. Geen toelichting

9.5. Geen toelichting

Artikel 10 Afval

10.1. Geen toelichting

10.2. Geen toelichting

Artikel 11 Opslag van materialen

11.1. Geen toelichting

Artikel 12 Werkzaamheden, niet behorend tot de normale bedrijfsvoering

12.1. Geen toelichting

Artikel 13 Doorlopend toezicht

13.1. In dit artikel is het toezicht oproepbaar. In eerdere instanties was het toezicht aanwezig. Naar huidige maatstaven kan worden volstaan met oproepbaar. Het is dan wel redelijk om te eisen dat degene die oproepbaar is binnen een bepaald tijdsbestek op het kampeerterrein aanwezig zal zijn. Een opkomsttijd van 5 minuten is reëel.

13.2. Geen toelichting

Artikel 14 Periodieke controle

14.1. Geen toelichting

14.2. Geen toelichting

Artikel 15 Brandveiligheidsinstructie

- 15.1. Geen toelichting
- 15.2. Geen toelichting
- 15.3. Geen toelichting

Artikel 16 Gedragsregels

- 16.1. Geen toelichting
- 16.2. Geen toelichting
- 16.3. Geen toelichting

Artikel 17 Ontruimingsplan

- 17.1. Geen toelichting
- 17.2. Geen toelichting
- 17.3. Geen toelichting

Artikel 18 Bewaking/controle

- 18.1. Geen toelichting

Artikel 19 Gelijkwaardigheid

- 19.1. Geen toelichting
- 19.2. Geen toelichting

Bijlage 1: Definities en termen

In deze handreiking wordt verstaan onder:

- Aan- of uitbouw:** Een op de standplaats en met het kampeermiddel verbonden bouwwerk of uitspringend deel, dat ten dienste staat van het kampeermiddel en door zijn ligging, constructie of afmetingen ondergeschikt is aan dat kampeermiddel.
- Bijgebouw:** Een op de standplaats en van het kampeermiddel vrijstaand bouwwerk, dat ten dienste staat van het kampeermiddel en door zijn ligging, constructie of afmetingen ondergeschikt is aan dat kampeermiddel.
- Bouwen:** Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een standplaats;
- Compartiment:** Dit is een cluster van niet permanente standplaatsen met een maximale oppervlakte van 1000 m². Binnen een compartiment gelden geen afstandcriteria ten aanzien van de overslag van brand. Tussen brandcompartimenten geldt wel een afstandscriterium van 5 meter.
- CPR:** Een uitgegeven richtlijn van de Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen.
- Gasfles:** Een voor meervoudig gebruik bestemde, cilindrische metalen drukhouder die voorzien is van een aansluiting met klep- of naaldafsluiter en een waterinhoud heeft van ten hoogste 150 liter.
- Gebouw:** Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
- Inrichting:
(Brandbeveiligings-
verordening)** Een voor mensen toegankelijke ruimtelijk begrensde plaats.
- Inrichting:
(Wet milieubeheer)** Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht.
- Kampeerterein:** Terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht, en blijkens die inrichting bestemd, om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen of geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf (Wet op de openluchtrecreatie);
- Kampeermiddel:** Tent, tentwagen, kampeerauto of caravan dan wel enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde, waarvoor ingevolge artikel 40 van de Woningwet een bouwvergunning vereist is; een en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf (Wet op de openluchtrecreatie);
- Kampeervereenkomst:** Overeenkomst tussen de houder van een kampeerterein en degene die een kampeermiddel plaatst of geplaatst houdt betreffende het

plaatsen of geplaatst houden daarvan (Wet op de openluchtrecreatie);

Kleinschalig kampeertrein:	Een kampeertrein voor ten hoogste 10 kampeermiddelen. Gedurende een bepaalde periode mogen dit ten hoogste 15 kampeermiddelen zijn.
Kampeervak:	Cluster van kampeermiddel(en), aan- en bijbouwsels en voertuig(en) op een standplaats.
NEN:	Een door het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) uitgegeven norm.
Niet permanente standplaats:	Een standplaats waarop een kampeermiddel gedurende een bepaalde periode aanwezig mag zijn. De maximale periode geldt vanaf 15 maart tot en met 31 oktober van elk kalenderjaar of een andere periode, welke is vastgelegd in het gemeentelijk kampeerbeleid
Permanente standplaats:	Een standplaats waarop een kampeermiddel gedurende het gehele jaar aanwezig mag zijn.
Primaire bluswater-Voorziening:	Mogelijkheid om middels een verbinding met de bluswatervoorziening binnen drie minuten na aankomst, een tankautospuiter direct en onafgebroken van bluswater te voorzien. (Dit is normaliter een onder druk staande voorziening, zoals een ondergrondse brandkraan) en ligt in beginsel op maximaal 40 meter van de brandweeringang van een object.
Secundaire bluswater-Voorziening:	Mogelijkheid om binnen 15 minuten na aankomst met een lage druk watertransport water op de brandhaard te hebben welke ligt op maximaal 2 x 160 meter = 320 meter van het object. (Dit is vaak open water met transport via één haler en één brenger, het zogenaamd "aanjaagverband" met 2 tankautosputters, maar kan ook een bluswaterriool zijn (< 5 meter opstelplaats 2 ^e TAS)
Recreatief nachtverblijf:	Het zich bevinden in een kampeermiddel tussen 22.00 en 06.00 uur.
Reglement:	Het reglement waarin de voorwaarden met betrekking tot het gebruik kampeertrein en het verblijf daarop.
Stacaravan:	Een caravan of soortgelijk onderkomen op wielen, dat mede gelet op de afmetingen en constructie, kennelijk niet bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen en over grotere afstanden als aanhangsel van een auto te worden voortbewogen.
Standplaats:	Het gedeelte van het kampeertrein dat bestemd is voor het plaatsen of geplaatst houden van een kampeermiddel.

Bijlage 2: Naslagwerken

NEN

1010:2003 nl:	Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties
1594:1991 nl:	Droge blusleidingen in en aan gebouwen
1078:1999 nl:	Eisen en bepalingsmethoden voor huishoudelijke gasleiding-installaties
2559:2001 nl:	Onderhoud van draagbare blustoestellen
2559:2001/C1:2002 nl:	Onderhoud van draagbare blustoestellen
2920:1997 nl:	Eisen voor huishoudelijke gasverbruiksinstallaties en vergelijkbare installaties in midden- en kleinbedrijf van handel, horeca en nijverheid bedreven met handelsbutaan, handelspropana en butaan/propana (B/P)-mengsels
3011:1986 nl:	Veiligheidskleuren en -tekens
6068:2001 nl:	Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten

NEN-EN

671-1:	Vaste brandblusinstallaties; slangsystemen; deel 1: vaste slanghaspels met vormvaste slang.
1763-1:2001 nl:	Buizen, slangen en assemblages van rubber en kunststof voor gebruik met commerciële propaan, commerciële butaan en hun mengsels in de dampfase - Deel 1: Eisen voor buizen en slangen van rubber en kunststof

NPR

6091:1995 nl:	Brandveiligheid van gebouwen - Brandoverslag door straling tussen ruimten
6091:1995/C1:1996 nl:	Brandveiligheid van gebouwen - Brandoverslag door straling tussen ruimten
2921: 1997 nl:	Toelichting bij NEN 2920 - Eisen voor huishoudelijke gasverbruiksinstallaties en vergelijkbare installaties in midden- en kleinbedrijf van handel, horeca en nijverheid bedreven met handelspropana, handelsbutaan en butaan/propana (B/P)-mengsels.

Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid van de NVBR, 2003.

Brandbeveiligingsinstallaties van de NVBR, 2003.